

SANSKRIT

Paper 1 Translation and Set Texts

3216/01

October/November 2019

2 hours

Additional Materials: Answer Booklet/Paper

READ THESE INSTRUCTIONS FIRST

If you have been given an Answer Booklet, follow the instructions on the front cover of the Answer Booklet.

Write your centre number, candidate number and name on all the work you hand in.

Write in dark blue or black pen.

Do not use staples, paper clips, glue or correction fluid.

DO NOT WRITE IN ANY BARCODES.

Answer **all** questions.

At the end of the examination, fasten all your work securely together.

The number of marks is given in brackets [ ] at the end of each question or part question.

This document consists of **3** printed pages and **1** blank page.

1 Translate the following sentences into **English**:

- (i) रामस्य वियोगात् राजा दशरथः स्व-प्राणान् त्यजति स्म। [6]
(ii) तस्मिन् काले भरतः प्रासादे न अभवत्। [4]
(iii) सः स्व-मातुल-गृहे आसीत्। [3]
(iv) यदा सः अयोध्यां प्रति आगच्छत् तदा सः पितुः मृत्युं राम-वन-गमनं च जानाति स्म। [7]
(v) भरतः स्व-मात्रे अति अक्रोशत्। [2]
(vi) सः राज्यं त्यक्त्वा शीघ्रम् एव चित्रकूटम् अगच्छत्। [3]

[Total: 25]

2 **Transliterate** the following passage:

वायसी ब्रूते । श्रुतं मया । कर्तव्यतां ब्रूहि । वायसः अवदत् । प्रिये । आसन्ने सरसि राज-पुत्रः सततम् आगत्य स्नाति । तस्मिन् प्रस्तरे तद-अङ्गात् अवतारितं कनक-सूत्रं चञ्चवा धृत्वा आनीय अस्मिन् कोटरे धरिष्यसि । अथ कनक-सूत्र-अनुसरण-प्रवृत्तैः राज-पुरुषैः कोटरे निरूप्यमाणे कृष्ण-सर्पः द्रष्टव्यः व्यापादयितव्यः च ।

(हितोपदेशः) [20]

3 Do **not** translate the passage below. First read it carefully and then answer, in **Sanskrit**, the questions that follow.

वायु-पुत्रः लङ्कां प्रति प्लवनम् अकरोत् । सागरस्य उपरि सः एकया राक्षस्या सह अमिलत् । राक्षसी तु वायु-पुत्रेण जिता । लङ्काम् आगम्य सः सीताम् अन्वैच्छत् । सीतां दृष्ट्वा सः वृक्षे अतिष्ठत् । रावणः सीताम् आगच्छत् ताम् अवदत् च यदि त्वं मम भार्या न भविष्यसि तर्हि अहं त्वां खादिष्यामि इति । यदा रावणः सीताम् अत्यजत् वायु-पुत्रः ताम् आगच्छत् ॥

- (i) सागरस्य उपरि कया सह वायु-पुत्रः अमिलत्? [5]
(ii) लङ्कां आगम्य वायु-पुत्रः किं अकरोत्? सीतां दृष्ट्वा कुत्र वायु-पुत्रः अतिष्ठत्? [4]
(iii) कदा वायु-पुत्रः सीताम् आगच्छत्? [6]

[Total: 15]

- 4 Do **not** translate the passages below. First read them carefully and then answer, in full **English** sentences, the questions that follow each passage.

(a) वाल्मीकिना रचितस्य रामायणस्य सुन्दरकाण्डे वीर-हनुमानस्य कथा अस्ति ।

हनुमान् तेजसा च बलेन च सुग्रीवस्य राम-लक्ष्मणयोः च अपि समः आसीत् ।

सः बलं बुद्धिः च तेजः च सत्त्वं च हरि-पुङ्गवः विशिष्टं सर्व-भूतेषु रामस्य प्रिय-भक्तः आसीत् ।

पितृवचन-परिचालन-अर्थं यदा रामः सीतया सह दण्डक-अरण्ये अवसत् तदा रावणेन तस्य भार्या हता ।

हनुमान् राम-सुग्रीवयोः अग्नि-पुरतः मैत्रीं नियोजितः ।

ततः हनुमान् सुग्रीवस्य आज्ञया शत-योजन-विस्तीर्णं सागरं तीर्त्वा सीतायाः अन्वेषण-अर्थं अगच्छत् ।

- (i) Who composed this story, and what is its title? In which section of the Rāmāyaṇa is this story found? [4]
- (ii) Write down in English four qualities used to describe Hanumān. [4]
- (iii) Where did Rāma go, and with whom? Why did he go there? [4]
- (iv) What did Rāvaṇa do? Why was this action unlawful? [4]
- (v) Who did Rāma join forces with? What did Hanumān do, and why? [4]

(b) अचिरेण मातुः गान्धार्याः गर्भात् मण्डलम् जातम् ।

केन चित् ऋषिणा मण्डलम् बहुषु भागेषु छिन्नम् ।

अत्र शतम् पुत्राणाम् इति ऋषिः मातरम् गान्धारीम् अवदत् ।

ते पुत्राः कौरवाः नाम ।

यदा ते जाताः तदा दुर्मङ्गलानि आसन् ।

पाण्डवाः तु वीराः कुशलाः च ।

तस्मात् कौरवाणाम् हृदयेषु ईर्ष्या उद्भवति स्म ।

मरणम् पाण्डवानाम् ते रेच्छन् ॥

- (i) What was produced, and where did it come from? [4]
- (ii) Who came to help? What did he do? [4]
- (iii) What did that person then say? What name was given? [4]
- (iv) How are the Pāṇḍavas described? What omens were experienced by the other family? What do these descriptions suggest about each family? [4]
- (v) What emotion arose, and where? What desire resulted? [4]

[Total: 40]

BLANK PAGE

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (UCLES) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

To avoid the issue of disclosure of answer-related information to candidates, all copyright acknowledgements are reproduced online in the Cambridge Assessment International Education Copyright Acknowledgements Booklet. This is produced for each series of examinations and is freely available to download at www.cambridgeinternational.org after the live examination series.

Cambridge Assessment International Education is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of the University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which itself is a department of the University of Cambridge.